

KMETOVOALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo
c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izbaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inzerat na celi strani 16 gld. na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata le Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien, I., Wallfischgasse Nr. 10)

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani v Salendrovih ulicah šte. 5.

Št. 7.

V Ljubljani, 15. aprila 1890.

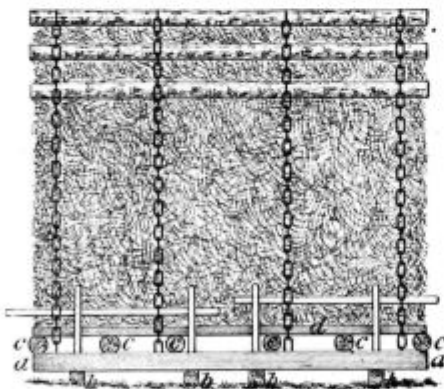
Leto VII.

Obseg: Kako zeleno krmo ohraniti sladko. — Črtica o kmetovalčevem izobraževanju. — Pravila za škropljenje trt proti strupeni rosi (rji). — Prvo poročilo mestne hranilnice ljubljanske 1889. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Inserati.

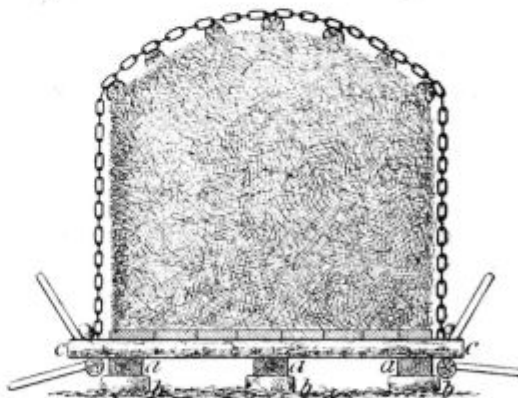
Kako zeleno krmo ohraniti sladko.

Nekoliko zato, ker je visoko c. kr. kmetijsko ministerstvo pozvalo našo družbo, naj izpodbuja kmetovalce, da bi si napravljali stisnene (sprešane) zelene krme, ki ostane sladka ter se ne skisa, nekoliko pa zato, da sploh obvestimo naše čitatelje o kmetijskem napredku, priobčujemo naslednji članek, ki se dostaje te reči. Naš urednik je čul, potujoč po Dolenjskem, da je neki grajščak tako poskušnjo uže naredil, a ljudje da se so močno mu rogali.

Morda se mu je ponesrečilo, ker ni prav ravnal, kajti delati je potreba najnatančneje, a reč sama na sebi je pa vender le prav pametna, če je primerna in ako je o pravem času zvršena. Koder seno ali otavo vsako leto lahko posuše, tam tako spravljanje trave ali detelje nima nobenega pomena, drugače je pa, koder jim to delo redno ovira dež. Pri nas imamo, hvala Bogu, kozolce, ki se sicer tujcem zde nespametni, a so vender veliko vredni. Po teh kozolcih lahko vsakovrstno poljščino brez velikih ovir sušimo. Koder so pa razmere drugačne, ali vedor si hoče na pr. repno perje ali cimo, zeleno turščico i. t. d. ohraniti sladko, a ne skisano,

Podoba 11.

Podoba 12.

tam je pa način, o katerem hočemo pisati, gotovo vreden poskusa.

Lastnosti nekaterih rastlin, vremenske razmere itd. so dale uže marsikateremu kmetovalcu premišljevat, kako bi jih popravil ali odpravil. Posebno Angleži, ki imajo jako vlažno in zato malo ugodno vreme za spravljanje sena, poskušali so, kako bi ohranili zeleno krmo zdravo, to je, da bi ne zadahnila, ne splesnila in da bi bila takega okusa, da bi jo živina rada uživala. Sicer je naprava tako zvanega kislega sena znana, podobna je napravi kislega zelja. Skisano seno ima pa mnogo napak.

Največe so, da trava izgubi vsled skisanja mnogo redilne vrednosti, da se živina le počasi privadi taki krmi, ki ni nič kaj posebno zdrava in poleg tega slabo vpliva na okus mleka in še slabše na okus masla.

Iz gori navedenih vzrokov so uže dolgo časa mislili angleški gospodarji, kako bi si ohranili zeleno krmo, ne da bi jo sušili, tako da bi ostala sladka, nepokvarjena, užitna in da ne bi izgubila tečnosti. To se jim je v resnici posrečilo pred nekaterimi leti, in danes je način toliko dovršen, da je iz gori omenjenih vzrokov naša dolžnost, o njem poročati vsaj na kratko slovenskim gospodarjem.

Predno pa bomo pisali o predmetu samem, hočemo poprej našim čitateljem povedati nekaj o prirodoslovju, da bodo potem laže umeli osnovno podlogo temu ohranjanju krme ter vedeli ceniti posamezna dela pri tem ravnanju.

Vse, kar nastane na svetu vsled životne moči, to so rastlinske in živalske tvarine, razpade in se razkroji po smrti dotičnega bitja, in tisto, kar se naredi ob razpadu in razkroji, dá tvarino, iz katere vzraste novo bitje. Smrt enega bitja dá življenje drugemu. Razkroj živalskih ali rastlinskih ostankov sicer provzročá med drugim tudi zrak (kisik), a to le počasi. Dobro posušeno seno na pr., če je shranjeno v suhem prostoru, lahko postane stotine let staro, predno popolnoma strhljeni; takisto dobro presušeno in prekajeno svinjsko meso ne zgine ter se drži mnogo let. Stari Egipčani so znali mrličje hraniti na tak način, da so danes čez 4000 let dobro ohranjeni, meso je sicer posušeno in trdo kot kamen, a vender ne gnilo. Nasprotno pa, če leži trava ali mokro seno na kupu, meso pa na vlažnem zraku, prične gniti in hitro razpadati. Kaj je temu vzrok? Male rastlinske stvarce, ki prihajajo iz zraka in ki se precej ugnezdijo v vsakem odmrlem bitju, kakor hitro je dovolj vlage, toplote in zraka. Te rastlinske stvarce, ki so največkrat tako majhne, da jih vidimo le z drobnogledom, imenujemo glivice. Ako ni vlažno, ne rasto glivice. Suho seno ostane zdravo, vlažno pa zgine. Tudi zrak je potreben glivam v rast. Mleko se skisa na zraku, ako pa deneš dobro, sladko, sveže mleko v ploščevinasto posodo, katero napolniš do vrha ter jo zalotaš, ostane ti mleko, ker ne prihaja v posodo nič zraka, zdravo. Tudi toplota je potrebna tem glivam. Zmrzlo meso ostane ti toliko časa zdravo, dokler je zmrzlo. A tudi prevelika toplota uduši glivam rast. Slavni francoski učenjak Pasteur naredil je poskušnjo in preveril se, da vse te glive poginejo ob toploti, ki je večja nego 50° C.

Na to izkušnjo se opira shranjevanje marsikaterih reči ter tudi sena po načinu, katerega hočemo popisati. Predno pa pričnemo, še nekatere vzglede navesti. Namolzeno mleko ima uže v sebi glive, katere ga bodo skisale. Nalij pa tega mleka v steklenko in dobro jo zamaži z zamaškom; steklenko deni potem v vročo vodo za toliko časa, da bode mleko toplo med 60 do 70° C. Ta toplota uniči vse glive, in mleko ti ostane sladko najmanj en teden, to je toliko časa, da pride zopet skozi zamašek nekaj novega zraka, ž njim pa drugih gliv. Ako narediš ravno tako z moštom, ostane ti tudi delj časa sladek, ker so uničene za nekaj časa glive, ki delajo, da mošt kipi.

Preidimo torej k reči. Recimo, da smo pokosili jeseni bujno rastočo deteljo, a vreme nagaja, in ni je mogoče posušiti. Ako jo pustimo na njivi, izpere jo dež, in tako bode k večjemu še za nastil. Ako jo zmečemo na kup, zgreje se in postane popolnoma neužitna. A vender je mogoče tako deteljo ali travo, zeleno turščico itd. tako shraniti za zimo, da ostane sladka in užitna. To pa tako: Deni zeleno in nekoliko uvelo krmo v jamo, ki je obzidana. Z zrakom pridejo med krmo tudi glive, in te jo prično kmalu kvariti, a to ne precej, ampak šele tedaj, kadar se poprej zgreta krma zopet nekoliko ohladi. Zakaj šele takrat? Zato ker se krma zgreje nad 50° C, a ob tej toploti so vse glive uničene. Gniti začne krma šele, kadar se shladi in kadar se je lotijo nove glive. Ako hočemo torej krmo dobro ohraniti, treba jo je potem, kadar se zgreje od 55 do 60° C, obvarovati novih gliv iz zraka, in ker so prejšnje vse uničene, ni mogoče, da bi krma potem še gnila, ker ni v njej več gliv, katere

ravno provzročujejo gnilobo. Obvarujemo jo pa, ako jo močno stisnemo precej potem, ko se je zgrela od 55 do 60° C., in stisneno hranimo dotle, kadar jo začnemo rabiti. Ker so pa izkušnje pokazale, da se ob stenah teh jam kakih 10 % na debelo vender nekaj krme skisa in sicer ravno toliko, kolikor po kupih, katere naredimo nad zemljo, zato je bolje, ako ne delamo takih dragih jam, ampak kar nad zemljo naredimo primerne kupe od krme, katere lahko stiskamo.

Take kupe je lahko narediti na prav preprost način, kakeršnega je izumil nemški kmetovalec Herwig. Na trda tla (glej podobi 11. in 12.) postavijo se na kamene **b, b** po 4 ¹/₂ dolga in 25 % debela bruna **a, a**, in sicer tako, da pokrijejo ploskev 3·2 ¹/₂ široko in 4 ¹/₂ dolgo. Na ta bruna se denejo 4 ¹/₂ dolgi drogi **c, c**, in sicer šest drogov. Ti drogi segajo na vsaki strani po 40 % čez podložena bruna. Na droge se polože deske **d, d**, katere se pribijejo z žebli na nje. Na deske se položi plast slame, in potem se prične polagati zelena krma. Dva moža jo enakomerno trosita in z nagama tlačita. Vrh kupa visi na obe strani, da more deževnica odtekat, in je pokrit z 10 % debelo plastjo slame, na kojoj pride 7 po 4 ¹/₂ dolgih drogov. Čez droge se potegnejo štiri verige, in sicer po 1 ¹/₂ narazen. Končne verige se denejo precej blizu roba. Na vsaki strani sta po dve motovili (vinti), po 2 ¹/₂ dolgi, na kateri se 2 verigi navijata. Ta motovila so kakor pri senenemu vozu narejena, le nekoliko močnejša, s tremi železnimi obroči okovana in pod droge, kateri segajo čez bruna, položena. Motovila imajo po dve ročici, s katerima se navija. Ročice morajo seveda biti pretične. Z navijanjem verig na motovila se krma stiska, in sicer jako silno. Kadar je kup stisnen in je v njem toplota dosegla 70° C in ako se vsake tri do štiri dni vnovič verige privijejo, napravi se krma, ki je sladka ter jo živina rada je in ki je toliko vredna, kolikor seno. Nekaj zunanje strani je seveda kisla, to pa nič ne de, ker se lahko odstrani.

Glavna reč pri tem delu je seveda pravilno stiskanje ter tako ravnanje, da se krma lahko in hitro zgreje do 70° C. Prav bujno rastoča detelja ima preveč vode v sebi, zato naj nekaj ur, predno jo na kupu stisnemo, leži na zraku, da ovne. Uže precej zrelo travo pa lahko takoj na kup zvozimo ter stisnemo. Ako se kup zgreje do 70° C, ukončajo se vse glive, zrak se s stiskanjem iz kupa spravi, in tako se krma ne more kisati ali gniti. Toplota se meri z železno cevjo, katera se zabije v kup, in vanj se potisne potem toplomer. Seveda je to cev vselej sproti v kup zabiti, pa je ne v njem puščati.

Črtica o kmetovalčevem izobraževanju.

(Konec.)

Nihče naj nikar ne misli, da se mu bode sin tamkaj zalenobil; saj ima dosti opravila. V grmski šoli na primer uče se učenci določeno število ur, potem pa delajo, tako da mnogo tega, česar se v šoli uče, tudi sami poskušajo. Vrh tega pa mladeniči tamkaj niso nič manj, ali pa so še bolj na varnem, nego doma, ker učenci so strogo nadzorovani. Uče pa se tudi predmetov, kateri jim morejo le koristiti. Ob začetku se dalje uče ljudskošolskih predmetov ter reči, ki pripravljajo za kmetijski nauk, pozneje pa se pouk ozira bolj na gospodarske panoge, s katerimi se bodo doma pečali, kakor: na zemljedelstvo, živinorejo, sadjarstvo, vinarstvo i. t. d., pa tudi na gospodarstvo. Vsak pameten, trezno misleč in marljiv učenec nabere si lahko lep zaklad, kateri

mu bode v poznejšem življenju bogat vir, ki nikdar ne usahne.

Da pa morejo učenci kmetijskih šol razumeti nauk o kmetijstvu, morajo biti zadosti pripravljeni. Ne bilo bi prav pošiljati otrok v kmetijske šole takoj, kadar dovrše ljudsko šolo. Dovršivši domačo šolo, začne naj se otrok privajati raznim opravilom. Pri tem se bode telesno okreplil in seznanil se s kmetijskimi opravili. Kadar pa spozna, kaj in kako bode moral delati, kadar mu začne pred oči stopati resnost življenja, takrat je zrel za kmetijsko šolo, kajti vedel bode, čemu se uči. Tukaj je treba resne volje, treznega preudarka in velike marljivosti. Premladri učenci svojega namena ne poznajo še. Ker so sami otročje, zdi se jim otročje marsikaj, kar je v bistvu zelo resno. S svojo neposajenostjo motijo učitelje in součence svoje. Kdor hoče iti v kmetijsko šolo, naj tega nikar ne stori, predno ne dopolni vsaj šestnajstega leta; bolje pa je še nekoliko pozneje.

Po dovršeni kmetijski šoli stopi mladenič v „življenje“. V šoli nabrane nauke porablja pri svojem delu, uspehe pa primerja naukom. Pri tem dobi potrebne razsodnosti in si ubere pravo in gotovo pot. Oborožen z vrlinami telesnimi in duševnimi, krepek in zveden, pripravljen je na boj, ki ga čaka v dobi delovanja.

Iste važnosti, kakor gospodarstvo, je tudi gospodinjstvo (ki je sicer del skupnega gospodarstva, pa je iz posebnih razlogov tukaj ločim). Star pregovor pravi, da gospodinja hiši tri vogle podpira, gospodar pa le enega. S tem je naloga gospodinjici sicer kratko, pa prav krepko označena. Kar je gospodar vsemu gospodarstvu, to bodi gospodinja hiši. Gospodarja vodijo resna gospodarska opravila in skrbi bolj na zunaj, gospodinjico (ki je večidel ob enem tudi mati in vzgojiteljica otrok) pridržujejo dolžnosti bolj pri domu. Zato jej je že prirojeno in po naravi naloženo vodstvo v hiši in pri notranjih opravilih.

Tako gospodar in gospodinja drug drugemu pomagata in se dopolnjujeta v složno celoto. Jasno je torej, da mora tudi gospodinja biti svoji nalogi kos. Opravil je mnogo in različnih, katera mora poznati, kajti ne bilo bi častno, ako bi vsaka dekla umela toliko, kolikor gospodinja, ali pa še celo več. Opravila naj vodi tist, kateri največ ve, ali: kdor hoče opravila voditi, naj gleda, da jih bode najbolje znal. Ako hočejo gospodinjice častnemu svojemu stanu res delati čast, morajo se na to pripraviti.

Iz mnogih gospodinjiskih opravil navedem naj le nekatere, kakor: skrb za snažno obleko, za hrano, mlekarstvo, zelenjadarstvo, perutnistvo i. t. d.

Večkrat vidiš pri kaki hiši ljudi, ki so vedno snažno oblečeni, pri sosedu pa večidel vse cvete. Sklep je takoj gotov. Pri prvi hiši gospodinja vse lepo pošije in posnaži, pri drugi ne zna šivanke v roke vzeti; una se je naučila za potrebo šivati, ta ne. Pred nekaterimi leti ogledoval sem v neki ljudski šoli konec leta izložene ročne izdelke dekliške in čudil se lepim zobcem in kar je druge take šare. Kar se oglasi neki gospod poleg mene: „To le je največ vredno!“ in pokaže na zakrpane cunje in nogavice. Strmé obstanem. A takoj spoznam, da imajo stvari, za katere prej nisem imel očesa, res prednost mimo vseh zobcev. Kaj pomagajo zobci, če pa dekletce ne zna zabraniti komolcu radovednega pogleda v svet. Bode li za vsak ubodec treba šivilje v hišo?

Velike važnosti za človeka je tečna hrana. Drugo pa je vprašanje, kako se tečna hrana pripravlja. Nekatera gospodinja je na dobrem glasu, da prav malo porabi, pa ima vender le družina vedno dobro hrano, o drugi pa zopet pravijo, da nima nikdar dosti, pa da jedi vkljub temu niso nič kaj tečne. V obče skoraj povsodi

marsikaj pogrešajo, kar bi lahko imeli. Tako naj bi na primer ne bila nobena hiša brez zelenjadnega vrtiča. Pri hiši je vedno pridelkov, iz katerih bi se dala z malimi stroški napraviti prav dobra jedila, in mnogokrat bi ne bilo treba slabega blaga drago kupovati. Primerna izpremena v tečnih jedilih zdravju kaj dobro de, a gledati je treba, da se s tem ne oškodujemo gmotno. Dobri gospodinjici bodi skrb, da pripravlja kolikor moči iz domačih pridelkov različnih tečnih jedil na najpriprostejši in najcenejši način. Temu se je seveda treba priučiti.

Pravilno urejeno mlekarstvo dajalo bi lahko dokaj več dohodkov, nego jih daje sedaj. Isto tako pravilna poraba sadja i. t. d.

Za izobraževanje deklet o gospodinjstvu ustanovljene so gospodinjiske šole. Slovenci žalibog nimamo nobene. Gospodinjiska šola, preskrbljena z dobrimi učili in vrlimi učnimi močmi, je prav blagoslov za deklice, ki bodo postale gospodinjice. V njej si nabere potrebnega znanja in se nauče ob enem izvrševati gospodinjiska opravila v šivalni sobi, v kuhinji, na vrtu, v mlekarnici, v kurnjaku, različnih hlevih i. t. d. Taka gospodinja stala bode gospodarju krepko na strani, in z božjo pomočjo mora se sponesti podjetje.

Upajmo torej, da se tudi pri nas zavzemo merodajni krogi zato, da postavijo našim mladenkam kedaj učilišče, kjer se bodo mogle izobraževati v gospodinjstvu, katerega se bodo s krepko roko poprijele in je vladale.

F. Š.

Pravila za škropljenje trt proti strupeni rosi (rji).

1. Bolezen, katero imenujemo strupeno trtno roso ali rjo, dela gliva, ki raste po listji in včasih tudi po grozdji. Tako bolno listje porumeni, odpade prezgodaj, grozdje pa ne more zoreti.

2. Strupeno trtno roso gotovo preženeš, če listje škropiš z mesjo od modre galice (bakrenega vitrijola) in apna, in sicer o pravem času.

3. To zmes narediš, ako raztopiš v 100 litrih vode poldrug kilogram modre galice in primešaš ravno toliko ($1\frac{1}{2}$ $\frac{h}{g}$) ali malo več ugašenega ali neugašenega apna.

4. Ker se modra galica kar v vodo dejana počasi topi, treba mešati oboje, ali pa deni galico v ruto in jo v vodo tako obesi, da je je polovico v vodi, polovico pa nad vodo. V vreli vodi se pa galica hitro raztopi.

5. Če to tekočino z metlico ali omelom škropiš na trte, ni ti je treba posebe čistiti, ako jo pa škropiš s posebnimi škropilnicami, pa jo dobro precedi skozi sito in skozi kako redko tkanino, in sicer zato, da kaka trda zrna ne pokvarijo sesalke.

6. Redno je dvakrat škropiti trte, in sicer ako je samó listje bolno, ako pa boleha tudi grozdje, škropi trikrat.*)

7. Ako le listje boleha, škropi dvakrat, in sicer prvikrat precej, kadar trta odcvete, drugič pa štiri tedne pozneje.

8. Ako tudi grozdje boleha, škropi prvikrat, predno gre trta v cvet, drugič precej, kadar trta odcvete, in tretjič štiri tedne po drugem škropljenju. Ako trikrat škropiš, zadostuje za prvo škropljenje le $1\frac{1}{2}$ $\frac{h}{g}$ galice in ravno toliko apna na 100 litrov vode.

*) Pri nas se strupena rosa na grozdji ni še pokazala, na Francoskem in južnem Tirolskem pa napada nekaterim trtnim vrstam tudi grozdje, vsled česar jagode zrjave in se skrčijo in so podobne usnjenim mešičkom.

9. Kadar je popolnoma jasno, škropi le zjutraj in zvečer, ob oblačnem vremenu pa lahko ves dan škropiš.

10. Priskrbi si o pravem času modre galice in apna, zlasti pa vode. Vodo je težko visoko v gorice voziti, zato zbiraj kapnico z zidanic in hramov.

Prvo poročilo mestne hranilnice ljubljanske 1889.

Mestna hranilnica ljubljanska otvorila se je slovesno dne 1. oktobra l. 1889. in je takoj istega dne jela tudi poslovati.

Tako se je ustanovil važen denaren zavod, važen ne samo za stolno mesto ljubljansko, nego tudi za vse naše rojake v kranjski in izven kranjske dežele, kateri so težko pogrešali slovenskega denarnega zavoda, osnovanega v srci mile nam domovine.

Sedaj pa, ko prvič stopamo pred udeležence in pred drugo občinstvo, ki se zanima za mestno hranilnico ljubljansko, podajmo kratko zgodovinsko poročilo o dozdanjem razvoji njenem.

Prvi korak za ustanovitev mestne hranilnice storil je občinski svet ljubljanski s sklepom z dne 31. marcija 1882. l., potem 11. septembra 1883., 5. maja 1884. in 31. marcija 1885. l. Že ti v raznih dobah storjeni sklepi kažejo, da je občinski svet mesta ljubljanskega imel dokaj truda, predno se mu je posrečilo dobiti vladno potrdilo, kajti zasnovana pravila, predložena visoki c. kr. deželni vladi v odobrenje, morala so često potovati od občinskega sveta do visoke vlade, ker jih je občinski svet moral pre-narejati, da bi tako zadostil zahtevam visoke c. kr. deželne vlade. Šele l. 1888., dne 15. decembra došlo je od visoke vlade občinskemu svetu dolgo pričakovano in zaželeno vladno potrdilo. Takoj po došlem potrdilu jelo se je resno misliti in delati za dejansko otvoritev mestne hranilnice ter se je vse storilo in ukrenilo, samo da bi se prej ko mogoče otvorila. Ravnateljstvo in upravni odbor, katerima je bila odslej izročena skrb za otvoritev hranilnice, storila sta vse, kar je bilo treba, tako da je mestna hranilnica pričela poslovati dne 1. oktobra 1889.

Rečenega dne sklical je predsednik slovesno sejo upravnega odbora, ki se je vršila v mestni hiši. To sejo je počastil s svojo navzočnostjo deželni glavar gosp. dr. Josip Poklukar, ljubljanski župan gosp. Peter Grasselli, cesarski komisar višji računski nadsvetnik gosp. Fran Pfeifer, mnogo članov občinskega sveta ljubljanskega, nekaj odličnih meščanov, mnogo mestnih uradnikov in malone vsi člani upravnega odbora. Predsednik g. Fran Ks. Souvan poprijel je prvi za besedo, pozdravil iskreno vse navzočne gospode ter otvoril sejo in slavnemu občinskemu svetu izrekel toplo zahvalo za ustanovitev mestne hranilnice ljubljanske. Nato je govoril gospod župan v imenu stolnega mesta Ljubljane, poudarjajoč veliko važnost novoustanovljenega mestnega denarnega zavoda ter želeč mu obilo uspeha. Predsednik je potem proglasil otvoritev hranilnice z besedami „Delujmo složno v korist mesta in milega nam naroda.“

Takoj prvega dne se je sijajno pokazalo, kako prijazno je pozdravilo občinstvo novi zavod, kajti 105 strank je vložilo denarja.

Mestna hranilnica ljubljanska daje posojila na zemljišča, potem občinam, posojilnicam, zadrugam itd. po $4\frac{1}{2}\%$ proti vračilu v obrokih; prevzema pa tudi varno vknjižene tirjatve, pri katerih se poslužuje zakona z dne 9. marcija 1889. l., štev. 30, ob olajševanji kolko-

vine in pristojbin pri konvertovanji dolgov. Prošnje za posojila vzprejemajo se navadno ob uradnih urah.

Do konca l. 1889. vložilo je, in sicer:

meseca oktobra	328 strank	89.086 glđ.	36 kr.
" novembra	233 "	85.933 "	50 "
" decembra	267 "	130.481 "	18 "

skupaj 828 strank 305.501 glđ. 04 kr.

Vložilo se je 167 prošenj za posojila na zemljišča v skupnem znesku 206.505 glđ. 70 kr., na katere prošnje se je dovolilo posojil v vkupnem znesku 144.421 glđ. 30 kr.

Ker je bilo poslovanje mestne hranilnice do konca l. 1889. jako kratko in ne more ravnateljstvo dajati letnega računa, spojil se bode ta račun z računom za leto 1890., ter se bode občinstvo lahko takrat prepričalo o plodonosnem in uspešnem delovanji mestne hranilnice ljubljanske. Za sedaj ravnateljstvo le v obče konstatuje živo zanimanje občinstva za hranilnico ter poudarja vsled tega nastajajoči napredek in učvrstitev mladega zavoda.

Razne reči.

— **Krmljenje sesajočih prasēt.** Kadar so mladiči 14 dni stari, morajo se začeti učiti jesti, tako da tri tedne stari že povoljno jedo. Čim prej prase začne jesti, tem hitreje raste, tem manj sesa, kar je jako dobro za mater. Najbolje je, da se v kakem malo pregrajenem kotu svinjakovem da prasētom v plitvi posodi gorkega kravjega mleka, zređenega z vodo. Prasički domače pasme ga začno takoj piti. Počasneje se privadijo praseta angleške pasme, ker so boječa in zatorej ne gredo rada k mleku, zlasti dokler kdo zraven stoji. Ker se v tem ohladi mleko, ne popijo ga navadno praseta, a če ga tudi popijo, ne tekne jim toliko. Zaradi tega jim je gorkega kravjega mleka večkrat ponujati, dokler ga hitro popijo. Kadar se ga privadijo, kuhati jim je nekaj dni na njem nekoliko pšenične moke ali belega kruha, kar je pozneje nadomestiti s slabšimi mokami, kakor z debelo ječmenovo in ovseno. Kadar praseta uživajo že tako krmo, začne se stara svinja hitro popravljati, če se jej tudi ne daje boljša hrana, nego dosedaj.

— **Kako se odpode vrane s posejanih njiv?** Krokariji in vrane so jako koristne živali, toda ob žitni setvi napravljajo vender mnogo škode, ker rujejo iz tal kaleče rastline in zobljejo seme. Proti tej škodi priporočil je Chassant sredstvo, ki je vedno pomagalo. Ubije se nekaj teh ptičev, ptiči se polože ploskoma z razprostrtimi perutmi na njive, katere se hočejo varovati. Vrane se ne bodo več usedle na to polje. Iz prva se bodo z velikim kričanjem pokazale po okoli stoječem drevju, pa nobena ne bode sela na njivo, potem bodo pa kmalu zapustile ta kraj.

Vprašanja in odgovori.

Drugi odgovor na 80. vprašanje. Imel sem tudi jaz junčka, kateremu sta rogova nazaj rasla. Moj hlapec si je znal hitro pomagati. Mazal je namreč od začetka na dan po dvakrat, pozneje po edenkrat rogova s salom po tisti strani, kamor ja je hotel zaviti. Vselej, kadar je rogova mazal, izkušal ja je tudi rahlo zaviti na tisto stran, kamor si ja je želel imeti obrnena. Rogova sta postala voljna in sta se slednjič naravnala. Pravilno lepih rogov seveda ni mogoče napraviti, vender sem bil zadovoljen z uspehom. Jos. Lavrenčič.

Vprašanje 86. Imam jako lepo in dobro plemensko kravo. Žalibog so se jej pokazale po seskih bradavice, in sicer tako zelo, da sem moral tele odstaviti. Ali se dajo odpraviti bradavice in kako? (B. P. v Z.)

Odgovor: Ako so bradavice majhne in vise kakor na reeljih, podvezite jih, in sicer vzemite trojno ali četverno močno in povosčeno nit, pomočnik naj nategne bradavico, katero potem podvezite, nit pa močno zadrignite. V malo dneh otrpne in odpade podvezana bradavica, če ne jo iz novega zadrignite. Ako so pa bradavice večje in pri dnu široke, onda se pa ne dajo podvezati. Take je najbolje izrezati ali izžgati. To delo pa more izvršiti le izkušen živinozdravnik. Bradavice tudi odpravite, ako jih mažete z jedkim peklenskim kamenjem, katerega doboste v lekarni, a le z receptom. Dober pomoček zoper bradavice je tudi beli mlečnikov sok, katerega je kaniiti nekaj kapljice na razpraskano bradavico, in sicer večkrat.

Vprašanje 87. Ali je potrebno oacet ali kis večkrat pretakati, ga je li smeti hraniti po leti po takih kletih, po kakešnih vino, in ali mu škoduje poletnja vročina? (A. B. v D. v Dalmaciji).

Odgovor: Ravno potrebno ni oacet pretakati, vendar pa je dobro, ako ga mislite več let hraniti. Pretakajte ga pa le toliko časa, dokler dela dnu soda še kaj oborine (goščave), potem ga ni več treba. Ta goščava lahko prične gniti, vsled česar se oacet in posoda do čistega pokvarita. Pretakanje pa vsekakor octu koristi, ker ob tem delu prihaja z zrakom v dotiko, in alkohol se tem hitreje izpreminja v oacetno kislino. Toplota octu, ki je narejen iz popolnoma pokipelega vina, nič ne škoduje, ampak kolikor topleje je (do gotove mere seveda), toliko hitreje se dela iz alkohola oacetna kislina, oziroma toliko hitreje se vino ali oacet kisa. Po vinskih hramih pa ni dobro oacet hraniti, ker je potem za vino toliko več nevarnosti, da se izpridi, t. j. da cikne.

Vprašanje 88. Katera stiskalnica bi bila najboljša za posestnika, ki pridela na leto od 400 do 800 $\mathcal{H}$ vina, kje se dobi in koliko stoji? (A. B. v D.)

Odgovor: Na vsak način je najboljša železna stiskalnica s hrastovim obodom. Ker so take stiskalnice po različnih načinih narejene in različno velike, zato jim je tudi cena različna. Stiskalnica, ki drži od 4 do 22 $\mathcal{H}$, stoji na pr. od 100 do 600 gld. Bolje je kupiti dve srednje veliki nego 1 prav veliko. Priporočamo Vam, da se obrnete do Ig. Hellerja na Dunaji (Wien, Praterstrasse 78) ali pa do Ph. Mayfartha & Comp. na Dunaji. Oba Vam postrežeta z ilustrovanimi ceniki.

Vprašanje 89. Ali se dobi za grozdje mlin, pri katerem bi bila valjarja s kavčukom prevlečena? (A. B. v D.)

Odgovor: O takih grozdnih mlinih nismo še nič čuli in tudi ne vemo, kakšno prednost bi imeli. Morda je o tem kateremu izmed naših čitateljev znano.

Vprašanje 90. Kako ravnati s salato in špinačo, da ne gre prerano v seme? (A. B. v D.)

Odgovor: Kadar rastlina doraste, gre v cvetje in naredi seme. Ene in iste rastline imamo različne vrste, katere gredo ob različnih časih v seme. Iz tega izhaja, da morate, ako hočete zabraniti, da ne cveto prerano, izbrati prave vrste in vse tisto, kar pospešuje rastline zor, po možnosti odpraviti. K zorenju pripomaga zelo veliko toplota, torej je rastline varovati nje. Sejte dotične rastline v senčnate lege in zalivajte jim dobro. Razen tega pa gre vsaka rastlina v slabi, malo gnojni zemlji prej v cvetje, nego v rodovitni gnojni zemlji. Tudi gosta setev sili rastline, da rano cveto.

Vprašanje 91. Pri nas imamo jablan z imenom „debeli čebular“ ali „trdika“. Ta jablan rodi za naše kraje, bodisi za kupčijo ali za mošt, najboljše sadje. Prišel je pa na to drevo neki mrčes, ki dela po vejah grče. Blagovolite mi naznaniti, ali bi bila katera druga jabolčna vrsta, katera bi dosedanjo našo lahko nadomestovala? (F. O. v V. na Štajarskem).

Odgovor: Določen odgovor bi Vam mogli le dati, ako nam pošljete kos veje, koder so grče, o katerih pišete. Skoraj

gotovo dela te grče krvna uš, in ako je to res, ne pomaga Vam saditi druge vrste, ker tudi na to bi prišla. Prihodnjie enkrat hočemo priobčiti v „Vrtnarji“ članek o krvni uši in kako jo zatirati. Katera jabolčna vrsta bi bila za Vaše kraje primerna, pa ne moremo povedati kar naravnost, ker bi morali poznati Vaše podnebje, Vašo zemljo in lege, v katere hočete drevje saditi. Sporočite nam vse to, in radovoljno Vam bomo potem obširno odgovorili.

Vprašanje 92. Krava, popolnoma zdrava, skotila je uže dve teleti, in sicer zadnje pred 6 meseci. Sedaj se pa neče pojati in rad bi vedel, kako bi kravo k temu pripravil? (Fr. S. v R.)

Odgovor: Ako krava ni bila ob zadnji otelitvi na spopolnilih kaj pokvarjena in so spolovila sploh v redu, morda pomorejo španjske muhe, katerih pa doboste v lekarni le z receptom od živinozdravnika.

Vprašanje 93. Tukajšnji veliki posestnik ima plemenitega konja, kateremu je na levi sprednji nogi uže mlademu tako počilo kopito, da se iz njega včasih izteka sokrva in da konj sedaj nekoliko naklecuje. S čim bi bilo to ozdraviti? (Fr. S. v R.)

Odgovor: Na to vprašanje je treba obširnega odgovora, katerega Vam hočemo precej dati, ako nam sporočite, če gre razpoka po dolgem ali po čez, na kateri je strani, koliko je dolga in kako globoko sega. Brez teh razjasnil pa ne moremo dati nobenega odgovora.

Gospodarske novice.

* **Podružnica c. kr. kmetijske družbe v Kranji** je imela 10. t. m. popoludne v Kranji svoj občni zbor. Zbora se je udeležilo pod predsedstvom barona Lazarinija kakih 16 udov, navzočen je bil tudi družbeni tajnik Gustav Pirc iz Ljubljane. Občni zbor je ukrenil, da podružnica tudi za naprej obdrži polovico letnega doneska ter da kupi tri trijerje in tri travniške brane, katerih bode ena v Kranji, ena v Šent Jurji in ena v Trbnjah. Podružnica si boče ob enem za te trijerje omislila enake vozove, kakeršnega ima blejska podružnica.

* **Konjarski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske** je dobil glede žrebcev, katerih ni hotel za Kranjsko vzprejeti, od ministerstva odlok, naj se žrebci za sedaj dajo v porabo, pozneje pa jih da pride ogledat nadzornik z Dunaja. Odsek je izrekel, da glede na svoje pravice teh žrebcev ne pripusti za pleme na Kranjskem.

* **Vsem, ki so to pomlad kaj naročili pri kmetijski družbi kranjski**, naznanjamo, da naj se o pravem času, t. j. takoj zglase, ako se je kje kaka pomota vrinila. Če se je kje katera, pa ni čuda, ako se pomisli, da je dobila družba to pomlad blizu 2000 naročil za laneno seme, deteljno seme, semenski krompir, sadno drevje, bakreno galico, trtne škropilnice, gosenične bakle in škarje i. t. d., katera naročila je morale hitro izvršiti maloštevilno pisarniško osebje naše družbe. Naročila bi se pa bila še veliko laže in točneje izvršila, ko bi naročniki ne bili zahtevali, od družbe nemožnih reči, tako so na pr. nekateri zahtevali, da jim v Ljubljani voznika priskrbimo, drugi je hotel dobiti kar več centov krompirja po pošti (!), tretji zopet ni nič povedal, kako mu blago poslati itd. itd. Posebno zaradi drevja smo imeli neznosne sitnosti, nihče se ni hotel ozirati na ukrepe svoje podružnice, večina je hotela imeti drevje brezplačno, dasiravno je podružnica le en goldinar odštela. Da se je bilo treba do 15. marcija za drevje zglasti, čeravno je bilo to mnogokrat in celo z razprtimi črkami brati v „Kmetovalci“, vendar mnogi niso vedeli in so zahtevali drevja še pričetkom aprila vzlic temu, da je družba uže 15. marcija vse drevje oddala. Družba je oddala blizu 8000 dreves, a ker

se ga je do 15. marca naročilo več št. kupila ga je nekaj od zanesljive trvdke za dražo ceno, da je le dostila naročilom. — Bakreni vitrijol bode družba pričela raz-

pošiljati še ta mesec in tudi trtne škropilnice dobe naročniki prav kmalu. — Prasičke jorkširske pasme družba težko dobiva in jih razpošilja po vrsti, kakor se je kedo oglasil.

INSERATE

sprejema „Kmetovalec“ po ceni, zaznamovani na prvi strani. V „Kmetovalec“ priobčeni inserati imajo najboljši uspeh, kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zelo priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljenja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebnin.

Lekarna Josipa Svobode

pri „zlatemu orlu“

v

Ljubljani,

Prešernov trg.

ima vedno naprodaj skušene lekarniške posebnosti ter priporoča kmetovalcem zelo priljubljena, skoz mnogo let izkušena in z izvrstnem uspehom rabljena zdravila za živino, in sicer:

Živinski prašek kot občno zdravilo za konje, goved in prašiče, ki se doda krmu. En zavoj stoji 20 kr. več 30 kr.

Konjski cvet (restitučni fluid) za obdrženje konjskih nog kot izvrstno krepčilno sredstvo za konje, ki na nogah slabé. Velika steklenica stoji 80 kr., kdor jih več naroči, dobi jih cenejši. (23-6)

Zdravila razpošiljajo se vsaki dan. Pri naročilih zadostuje dopisnica. Naslov je: Jos. Svoboda, lekarnar v Ljubljani.

!! Zelo ugodna ponudba !!

Na prodaj je pod prav ugodnimi pogoji pol ure od Ljubljane ležečo lepo posestvo s prostornimi gospodarskimi poslopji in s 70 orali posestva.

Vsled bližine mesta se vsi pridelki lahko hitro in dobro prodajo.

Lega in stanje posestva narede je pripravno, za vsako obrt in velike obokane kleti so kaj prikladne za vinskega trgovca.

Prodado se pa tudi sama poslopja z velikim tik ležečim sadnem vrtom. (38-4)

Kje? pove uredništvo tega lista.

Semenarska postaja

C. Rambousek-a v Zborowu, pošta Forbes na Češkem

ponuja za pomladansko setev semena sledečih jarih žit in krompirja:

Jara žita: Požlahtnena menjalna pšenica Zborovska menjalna in velikanska rž Oregonski, švedski Hudikswall in Bestehorn ječmen Zborovski, švedski, Milton, Luher velikanski ligowski, Welcome in Triumph oves itd

Krompir: Zgodnji Zborowski, Oneida, cesarski, Extra, Early Vermont, Early Mayflower, Darling in The May Queen itd.

Pozni: Biser, Anderssen Hertha, Aurora, Magnum bonum, Rambousek, Unikum, Matađor itd.

☞ Cenike dobiti je na zahtevanje zastoj. ☞

Ravno tukaj dobiti je jajca od Endemskih velikanskih gosij, jajce po 80 kr. od Pekinskih in Avlesburvskih rac, jajce po 20 kr. (7-7)

Jajca za valenje

prodaja Josip Lenarčič na Vrhniki

po sledečih cenah:

Houdan po 20 kr. eno jajce.

Plymouth Rocks " 20 " " " " (54-1)
Peking (raca) " 20 " " " "

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

I. štajerska drevsnica za sadno drevje in vrtnice v Gradei.

(Ta drevsnica pripoznana kot ena največjih in najboljših vrednih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izborno zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih; **sadnega drevja**, visokodebelnatega in pritličnega ter piramide, špalirje, kordone in enoletne požlahtnive: **divjakov** in **podlag za pritlikovce**; **jaгодnega sadja**; **lepotičnega drevja** in **grmovja**, drevja (5-7) **za drevorede** itd.

Razpošiljatev pravilno imenovanih cepičev vsih vrst sadja.

☞ Cenike je dobiti zastoj in franko. ☞

Hišo s kovačnico

uže 40 let obstoječo daje v najem za več let preskušenu kovaču pod ugodnimi pogoji lastnik

Franč Šušteršič,

posestnik in gostilničar v Žapužah, pošta Št. Vid pri Ljubljani.

☞ Podrobnosti ustno ali pismeno. (28-4)

Velikansko peso

večno deteljo (Luzerne), mnogo-vrstna semena za vrte in travnike, zanesljivo kaljiva

prodaja po najnižji ceni (46-3)

Peter Lassnik v Ljubljani.

Največa zaloga.

L. MIKUSCHtovarna za dežnike in solnčnike
v Ljubljani

na Mestnem trgu šte. 15.

priporoča svojo bogato zalogo

solnčnikov in dežnikov

vsake velikosti, barve in raznoterega blaga, čisto navadne pa tudi jako elegantne po najnižjih cenah.

Prodamcem dežnikov razpošiljam cenike brezplačno in poštne prosto. (51-2)

Najnižja cena.

Za škropljenje trt proti strupeni rosi (peronospori)
sprejema naročila na**škropilnico c. kr. kmetijske družbe kranjske
s Samassovo sesalko**glavni odbor te družbe v Ljubljani, Salendrove ulice št. 3,
in sicer po nastopnih cenah:Škropilnice z bakreno brenco za ude po 18 glđ.,
za neude po 20 glđ.Škropilnice s posvinčeno železno brenco za ude po 15 glđ.,
za neude po 17 glđ.

Te cene so tako nizke, da rabnih škropilnic sploh nikoder ni cenejši dobiti.

Ker se izdelujejo škropilnice pod nadzorstvom družbe in se bodo pred pošiljateljico vse skusile, zato odbor le za tiste jamči, katere on preskrbi in katere imajo vtisnen pečat družbe. (29-3)

Le pravočasno došla naročila se bodo zvršila in sicer konci meseca aprila ter v začetku meseca maja.

Najlepša oprava.

Dobro blago.

Esenca za želodec

lekarja Piccoli-ja v Ljubljani je koristno zdravilo proti boleznim želodca in črev, jeter in vranice, proti zlati žili, telesnemu zaprtju, vodenici, povračajoči se griži, kakor tudi proti glistam pri otrocih.

Kemična analiza je pokazala, da so zdravila, katera hvalisajo kot nezmotljive pripomočke proti raznim boleznim ter jih prodajajo pod kricečimi imeni, posebno balzami in kroglice, sestavljena iz lopatičke (aloë) in drugih škodljivih snovij.

Od dr. Hager-a, v Frankobrodu ob Odri in profesorja Knapitsch-a, zapriseženega sodnega kemika v Ljubljani napravljena kemična analiza te esence, pripravljene po receptu dr. Stöckl-a, c. kr. vladnega svetnika in zdravstvenega poročevalca za Kranjsko, z ozirom na najnovejše skušnje in predpise današnjih zakonov, je za trdno pokazala, da je ta esenca sestavljena iz samih zdravilnih, med rastlinstvo spadajočih snovij, da v njej ni niti trohice lopatičke, da ni nikako drastično sredstvo, marveč lahko in ob jednem zanesljivo, delovanje organov urejajoče zdravilo, ki organizmu nikakor ne škoduje, če se prav delj časa rabi. To esenco prodaja po 10 kr. samo izdelovatelj

**G. PICCOLI, lekarna „pri angelu“
v Ljubljani na Dunajski cesti.**

Po 15 kr. dobiva se v lekarni Sladović-evi v Novem mestu, kakor tudi skoraj v vseh lekarnah na Štajerskem, Koroškem, Primorskem, v Istriji in v Trstu. (40-3)

Esenca za želodec pošilja izdelovatelj proti poštnemu povzetju v skatljah po 12 stekleničic za glđ. 1:36, po 24 za glđ. 2:60; po 36 za glđ. 3:84; po 44 za glđ. 4:26; po 55 za glđ. 5:26; po 110 za glđ. 10:30; po 550 za 50 glđ.

„Ljubljanski zvon“.

(2-5)

Stoji pol leta glđ. 2.30, četrt leta glđ. 1.15.

Andr. Druškovič

trgovina z železom, mestni trg št. 10,

priporoča po zelo nizki ceni okove za okna in vrata, storje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena

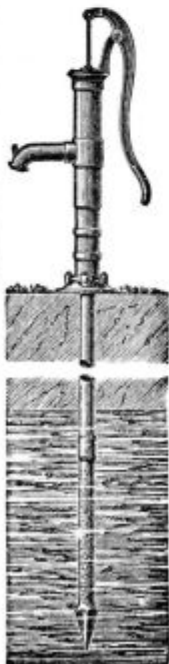
štedilna ognjišča in njih posamezne dele.

Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmerom sveži dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za gnojenje polja. (21-6)

!Prav ugodna ponudba!

28. maja t. l. vršila se bode pod ugodnimi pogoji prostovoljna prodaja na drobno posestva gradu „Brinje“ (Seitenhof) pri deželni tabli vknjiženega. Posestvo je 18 $\frac{1}{2}$ m od Ljubljane oddaljeno in obsega grad s prostornimi gospodarskimi poslopji, malinom v prav dobrem stanju in nad 70 oralov zemlje.

Natančne pogodbe pove

Ljudevit Pour, Brinje,

pošta Šmarije pri Ljubljani. (53-1)

Lepe pomaranče

cel zaboj (kišto) za 3 gld. 90 kr.

Kdor vzame več zabojev dobi vsakega za 15 kr. cenejši.

Najfinejši Jamaica rum . liter 1 gld 60 kr.

Fini Kuba rum . . . . . „ — „ 70 „

Najcenejši čaj i. t. d. prodaja

Ferdinand Plautz v Ljubljani
na Starem trgu

Tukaj se tudi kupujejo prazni a dobro ohraneni sodi od petroleja po najvišji ceni, kolikor jih kedo pripelje. (36-4)

Proti boleznim v vratu,

hripavosti, kašlju, zlasti pri otrocih;

= proti boleznim v želodci in mehurji =

kakor tudi fina namizna kislina voda

je posebno priporočan (3-3)

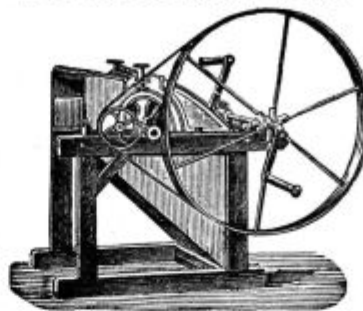
koroški rimski vrelec.

za prodaj pri M. E. Supanu v Ljubljani in pri F. Dolenzu v Kranju

Vsi stroji za kmetijstvo in vinarstvo!

Stiskalnice in mline za oljke
Stiskalnice za grozdje in sadje
ter trne škropilnice
Grozduce in sadne mline

najnovejše se
stave in v
vseh veli-
kostih.

mlatilnice, žitočis-
tilne stroje, gepelje,
sejalne stroje, za
turščico robkati,
pluge itd. itd.

Šušilnice za sadje
in zelenjad

Sušilnice, izvrstne ter
ceno in vsake vrste po
fabriških cenah.

**IG. HELLER, Dunaj (Wien), Prater-
strasse 78.**

Cenike in dobre svete na zahtevanje zastonj.

(52-2) Prekupci dobe znižane cene.

Iščejo se dobri zastopniki, kateri se dobro plačujejo.

Nik. Hoffmann,

tovarnar kirurških instrumentov, ume-
talni, ter orožni kovač in nožar

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 12,

priporoča bogato zalogo svojo raznovrst-
nega v njegovo stroko spadajočega blaga.
Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in
se za vsako prodano reč jamči, da je dobra
in iz najboljšega blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljši noži za
vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh no-
varsko in fino kovaško orodje za kmeto-
valce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči, ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši
kakovosti narede. (4-7)

Za p. n. poljedelce!

S tem naznanjamo interesovanim krogom, da, kakor vsako leto, tudi za leto 1890. prevzamemo katerokoli množino

sladorne pese

za zvišano ceno po 95 kr. 100 kilo pripeljane do naše tovarne, in sicer proti gotovemu plačilu.

Vabimo p. n. gospode kmetovalce, da pridelujejo to znatno kulturno rastlino in naznanjamo, da jim zastonj preskrbimo potrebno seme izvrstne in skušene vrste.

Želimo skoro dotičnih oglasil v naši tovarniški pisarni. Tudi imamo zastonj in franko na razpolago navod, v slovenščini in nemščini, kako se prideluje sladorna pesa. (42-3)

LJUBLJANA, 28. februarija 1890.

Aug. Tschinkel-a sinovi.